

IOANA, VASILE

Femeia între cer și pământ / Vasile Ioana, Liana Stanciu. - București :

Bookzone, 2023

ISBN 978-630-305-073-7

I. Stanciu, Liana

2

PĂRINTELE VASILE IOANA

LIANA STANCIU

FEMEIA

ÎNTRE CER ȘI PĂMÂNT

Material consemnat de Alexandru Panait

Coordonator științific: **Pr. Prof. Dr. Ștefan Buchiu**

Ediție îngrijită: **diac. Nicolae Mogage**

Foto copertă: **Victoria Ungureanu**

Grafician copertă: **Teodora Savu**

Redactor: **Mariana Alexandru**

Tehnoredactor: **Anca Marisac**

© Bookzone 2023, pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate pentru limba română.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată
sau reprodusă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: +40 774 091.579; +40 770 584.429

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

Bookzone
BUCUREȘTI, 2023

De departe, virtutea care împlinește însă cel mai mult viața femeii este **credința** pe care o împărtășește celorlalți prin iubire. Prin flacăra credinței – iubirea devenită dor după Dumnezeu –, femeia ajunge să fie „**candela aprinsă a familiei**”. Prin credințioșia ei, ține vie credința celor din jurul ei, devenind model pentru copii și pentru întreaga familie. Ea este cea care îi aduce pe copii la biserică, cea care îi inspiră să se roage seara și dimineața, cea care îndeamnă la iertare, la generozitate, pe scurt, la trăirea pe viu a credinței. De relația ei cu Dumnezeu depinde binele celor din jur și, prin asta, binele și împlinirea ei. Dragostea ei rămâne darul cel mai prețios pe care îl poate oferi celor din jur, obținând, prin această jertfă, mântuirea sa și a familiei.

În final, doresc să adresez un mesaj personal cititoarelor cărții noastre. Uneori noi, bărbații, neglijăm sau omitem să apreciem îndeajuns tot efortul pe care voi, femeile, îl faceți pentru noi și pentru familiile noastre. De aceea, aș vrea să vă spun acum fiecareia dintre voi, în numele tuturor bărbaților, un mare „**Mulțumesc!**”, pentru tot ceea ce faceți și sunteți în viețile noastre! Ne dați și ne întrețineți viața, ne iubiți și ne copleșiți cu mărinimia voastră. Aș vrea să vă îndemn să rămâneți neschimbate de răul din afară, să fiți în continuare frumoase la suflet, să vă păstrați calitățile pe care Dumnezeu le-a revărsat cu îmbelșugare peste voi. Nu renunțați să fiți așa, chiar dacă bărbații voștri uneori nu văd sau uită să v-o spună. Ceea ce faceți bine pentru alții vă modelează în primul rând pe voi. Bucuria și împlinirea voastră să vină, înainte de orice, din **viața trăită în Hristos**, apoi din **relația bună cu voi însevă și din bucuria de a-i face fericiți pe toți cei dragi vouă**. Fiți luminoase, fiți credincioase, fiți calde și bune, fiți puternice prin iubire, iertare și răbdare, fiți motivul care să-i inspire pe cei din jur să se schimbe în bine!

Cu dragoste în Hristos,
PĂRINTELE VASILE IOANA

CUPRINS

<i>CUVÂNT-ÎNAINTE</i> de Liana Stanciu	5
<i>Cuvânt al Majestății Sale Margareta, Custodele Coroanei Române</i>	9
OMUL LIANA STANCIU	13
De la copilărie la maturitate	15
Cum l-am cunoscut pe Mihai, jumătatea mea!	43
Cum ne-am cunoscut duhovnicul.....	46
Nu suntem „vedete”! Suntem doar oameni cunoscuți!.....	51
Împreună	63
Temelia unei căsătorii fericite	67
Copiii împlinesc viața părinților.....	77
Bucuria faptelor bune.....	86
Rugăciunea – respirația bunului creștin.....	111
PROVOCĂRILE LUMII MODERNE	121
Portretul femeii de azi.....	123
Femeia între Maria și Eva.....	141
Mama – icoana cea dintâi	198
„Crucile” din viața femeii contemporane.....	238
Ghinion versus Noroc	309
Femeia poate face sărbătoare din orice eveniment	338
SFATURI PENTRU FEMEII DE TOATE VĂRSTELE	379
<i>EPILOG</i> de Părintele Vasile Ioana.....	475

De la copilărie la maturitate

Părintele Vasile Ioana: *Îmi aduc aminte de Părintele Galeriu, care, de fiecare dată când începea o lucrare misionară, ridica mâinile la cer și Îi cerea lui Dumnezeu binecuvântare. Cerem și noi astăzi binecuvântarea lui Dumnezeu, ca să ne inspire, pentru ca dialogul nostru să fie de folos oamenilor. Împreună, începem un demers nou, cu dorința vie ca orice femeie care parcurge aceste pagini să găsească în ele ceva folositor pentru viața ei, pentru dezvoltarea ei spirituală.*

Bine ai venit, Liana! Mă bucur să fim împreună ca să vorbim despre femeie și despre menirea ei în lume. Oamenii te cunosc de pe ecranele televizoarelor, de la radio și din presă. La începutul dialogului nostru, te provoc să ne vorbești puțin mai mult despre tine, despre omul Liana Stanciu, ca să te cunoaștem mai bine, dincolo de ceea ce vedem sau auzim din aparițiile tale media, căci, peste 200 de ani, cine va deschide această carte nu va mai avea posibilitatea de a te cunoaște de pe ecrane.

Liana Stanciu: *Îmi doresc din suflet ca omul din viitor, de peste 200 de ani, să vrea încă să citească. În general, Părinte, îmi încep emisiunile cu mulțumiri. Mă gândesc tot timpul că sigur este acolo măcar un suflet căruia să îi mulțumesc. Așa că vă mulțumesc că m-ați ales pe mine dintre miile de femei creștine. Puteați să alegeți oricare altă persoană.*

LRDIS | We know

Aș vrea să explic de ce te-am ales pe tine. Societatea este într-o continuă schimbare. Dacă ne gândim la viața noastră din anii 1990 versus viața noastră de astăzi, realizăm că este cu totul și cu totul diferită. În același timp, observăm că, deși sunt atât de dese și de dense schimbările, numitorul comun în oamenii lui Dumnezeu este același: ei rămân neschimbați, nu-și trădează valorile, nu-și schimbă felul profund de a fi. Rămâne mereu ceva constant în ei. Hristos este prezent în viața lor, indiferent de ce le propune societatea. Iar tu, după părerea mea, ești unul dintre acești oameni. Societatea, cu toată alienarea ei, nu ți-a schimbat credința, nu ți-a modificat traiectoria și nu ți-a înlocuit valorile. Ai rămas neclintită în credință.

Ba mai mult, în acești ultimi 25 de ani am mai adăugat câte ceva. Sper că am mai pus câte o mică piatră la temelie, o cărămidă, la stropul ăsta de credință, care oricum nu e decât un „bob de muștar”.

Cu smerenie și convingere spunem că, ori de câte ori strigăm la Dumnezeu să vină, El vine. Mai ales când societatea ne lansează vreo provocare monstruoasă, când încearcă să ne mutileze sau să ne schimbe valorile, atunci strigătul nostru, al creștinilor, fiind și mai mare, și Dumnezeu Își trimite mai îmbelșugat Harul peste noi în astfel de momente. De aceea, celor care au gândul că trăim niște vremuri antihristice, îngrozitoare, agitate, le transmitem mesajul că Dumnezeu oferă în astfel de vremuri și mai multă putere oamenilor care vor să fie cu El. Să nu deznădăjduim, pentru că Dumnezeu nu trimite darurile Sale pentru merite, ci pentru nevoia noastră. De aceea, îndreptându-ne ochii către Dumnezeu și spre cer, putem să mergem înainte în această lume complexă și adesea ostilă. Dumnezeu este cu atât mai prezent în lume cu cât omul cere și mai insistent prezența Lui.

Revenind la subiectul discuției noastre, spune-ne mai multe despre tine.

Părinte, m-am născut în Drumul Taberei, într-un cartier mare, important, și am crescut între copiii de militari. Mama încă locuiește acolo. A fost o copilărie în care biserica era departe... fizic. Ceaușescu le-a ascuns pe cele mai multe – pe unele le-a demolat, iar pe altele „le-a aruncat” în spatele blocurilor. Tata a primit, prin repartiție de la statul român, un apartament într-un bloc locuit majoritar de ofițeri, subofițeri, deși el nu avea legătură cu acest domeniu, lucrând într-o tipografie. Era un om foarte dibaci, priceput. Când mă gândesc la el, îmi revine constant în memorie o anume imagine – tot timpul venea să-mi aducă câte ceva când eram la radio. Evident, motivul real era să mă vadă. Într-una dintre aceste vizite, a căzut o siglă de plastic a studioului radio și s-a făcut țândări. Tata mi-a zis: „Nu cumva să o arunci!” „Păi cum să nu o arunc? E un plastic, s-a spart.” „Nu, nu, o repar eu.” Ani la rând, după ce tata n-a mai fost, când mă uitam la acea siglă îmi aminteam că a fost reparată de el. Era impecabilă, nu s-a văzut niciodată că a fost lipită. Tata prețuia totul și avea o răbdare extraordinară în tot ce făcea.

Referitor la relația cu divinitatea, m-am născut și am crescut într-un mediu în care nu se vorbea, nu se știa mare lucru despre Dumnezeu. Tot ce știam era că vine noaptea de Paști și că mai vine și noaptea de Crăciun.

Ce amintiri puternice ai din copilăria petrecută în Drumul Taberei?

Cele mai multe dintre ele sunt legate de școală, pentru că locuiam vizavi de una. Păstrez amintiri dragi și despre gașca imensă de copii din fața blocului.

Despre „cheia legată de gât”, care e necunoscută copiilor de astăzi.

Am crescut cu cheia legată de gât și păzeam constant ușa, până când mama sau tata se întorceau acasă. Ne-a găsit mama în mod repetat și pe mine, și pe

frate-miu în ușa, adormiți, așteptându-i să apară de pe la diversele servicii pe care le aveau.

Era o responsabilitate care te maturiza, te făcea mai mare decât vârsta reală.

Un psiholog ar putea spune că eram, de fapt, un copil care avea rana abandonului și aștepta venirea părinților, cu toate că nicio clipă nu m-am simțit un copil abandonat, numai că am avut, într-adevăr, dorul de părinți în mine. Tata chiar a plecat la un moment dat să facă niște bani prin Italia și s-a întors după aceea în țară, deși putea să rămână acolo. Nu a vrut să-și abandoneze familia. A fost un copil chinuit, care a crescut într-un centru de copii de la Bușteni, căci nu și-a cunoscut mama, care a murit foarte devreme. Pe tatăl lui l-a descoperit târziu și cred că a avut această determinare ca nu cumva copiii lui să fie la fel. Eu n-am suferit niciodată de asta, ba aș putea spune, glumind, că uneori mama și tata erau acolo și când nu aveam nevoie să fie.

Suferințele din copilărie ale tatălui tău au generat în el puterea de sacrificiu și dorința ca ție și fratelui tău să nu vă lipsească nimic.

Pentru că lui i-a lipsit mama. A crescut cu o mătușă, apoi a ajuns într-un centru la Bușteni. Tot timpul și-a adorat familia, copiii și pe sora lui. Mătușa mea a plecat din țară în vremea lui Ceaușescu. Mult timp, tata a suferit pentru că avea o rudă de gradul întâi plecată în străinătate și îi era uneori tare greu. Însă, dincolo de toate aceste greutăți, tata și mama s-au străduit să ne ofere o copilărie frumoasă, chiar în acele vremuri deloc ușoare. Câteva lucruri erau pentru noi foarte serioase – familia, prietenia, felul în care ne ajutam unii pe alții. Tata nu mergea prea des la biserică, dar era primul când era vorba de ajutorat, era foarte săritor.

Pe vremea aceea oamenii își împrumutau diverse lucruri. Te duceai la vecina să împrumuți puțin zahăr, ulei, ouă sau ce mai aveai nevoie prin bucătărie.

Era de ajuns să spună vecina „Ajută-mă!”. Nici nu conta la ce oră sau dacă știa să facă acel lucru, că tata se ducea să încerce cumva să ajute. Măcar să fie acolo, să știe că nu a lăsat pe nimeni la necaz. Învățase în ultima vreme să facă instalații, îi plăceau toate metalele, le topea, le lipea. Făcea tot felul de lucruri, ca să ajute oamenii. Chiar modul în care a plecat dintre noi spune ceva despre firea lui generoasă. Acest lucru s-a întâmplat într-o zi de duminică, când mama era la biserică. Era februarie și ninsese. A curățat singur de zăpadă și de gheață toată intrarea în bloc.

Câtă jertfă de sine! Dintr-un bloc de 10 etaje nu a mai coborât nimeni altcineva să ajute!

A făcut un efort imens și așa s-a dus la Dumnezeu, în ziua aceea. A dat zăpada, a urcat în casă, a mâncat cu mama apoi a făcut stop cardiac și a murit pe loc.

Dacă ar fi să ne gândim la tatăl tău, să avem un gând bun pentru el, în Biblie se spune că vei fi judecat după felul în care mori. Ultimele momente sunt extrem de importante în viața unui om, mulți credincioși știu asta. De aceea noi, la ecteniile, cerem mereu: „Sfârșit bun, sfârșit creștinesc!” Exact așa a murit tatăl tău. Făcând jertfă pentru aproapele. Dincolo de suferința pe care a produs-o plecarea lui, sigur această moarte este una nobilă!

Totul are un sens pe care noi îl înțelegem mai târziu sau poate niciodată!

Povestește-mi puțin și despre mama ta. Care este rolul ei în viața ta?

Mama este, slavă Domnului, una dintre cele mai serioase urmăritoare ale activității dumneavoastră. E pensionară, trăiește prin noi și prin nepoții ei, iar noi ne bucurăm de ea. Îmi amintesc de ea ca fiind o femeie

1 Serie de scurte rugăciuni de cerere, rostite de diacon sau de preot în numele tuturor celor prezenți la slujbă (n. red.).

care s-a jertfit, care a muncit foarte mult, pentru care nu exista pauză. Tot timpul făcea ceva, lucra ceva, gătea ceva, curăța ceva. Când se întorcea de la serviciu, își puneă un șorț colorat și ros și se puneă pe treabă: ba niște murături de scos, de pus, ba niște lucruri de terminat. Nu exista zi fără plan! Iar dacă era o zi fără plan, atunci cu siguranță gătea ceva.

Știu că ai și un frate mai mare. Care e cea mai frumoasă amintire din copilăria voastră, ca frați?

Da, pe Gabriel. Am crescut împreună. Sunt mii de aventuri frumoase și amintiri minunate, dar îmi aduc aminte în mod deosebit de una, o pozna: am spart amândoi geamurile școlii de vizavi cu bile de sticlă, cu praștia. Mai mult el, că eu eram mai mică și nu prea aveam țintă. Era un copil năzdrăvan! Mergea mama la școală constant și i se spunea: „Cu Liana nu sunt probleme, dar uitați ce a făcut Gabi!” Se bătea, a fost tot timpul năraș, a făcut box. La un moment dat făcea box cu oricine, inclusiv cu mine.

Așa sunt, în general, băieții, mai năzbătioși! Apoi, cam așa era copilăria anilor 1980, în care existau multă joacă, multă mișcare în aer liber, v-ați ascunselea, rațele și vânătorii, leapșa, bătutul mingii în curtea școlii sau în fața blocului, activități pe care astăzi copiii noștri nu prea le mai știu.

Am sărit miliarde de corzi și miliarde de elastice în fel și chip și am desenat mii de șotroane pe aleile din fața blocului. Asfaltul era tot timpul colorat. Și ce furie aveam dimineața, când le găseam șterse de părinți, sau de ploii, sau de mai știu eu ce!

Apoi au venit adolescența, liceul, treapta întâi, treapta a doua. Te-ai îndrăgostit în liceu?

În liceu? Întâi am descoperit rockul. Am avut și eu perioade de nebunie. Am vrut să urmez școala de

asistente, numai că am ratat admiterea. Era și foarte departe și m-am trezit la 4.00 ca să ajung undeva în Fundeni, unde exista o astfel de școală, și tot am ratat momentul. Am intrat, în schimb, la Colegiul „Matei Basarab” și în acea perioadă am descoperit rockul și pe Bon Jovi. Am avut o gașcă de iubitori de muzică, am fost în „brigadă”, am cântat. Colegă de bancă mi-a fost Monica Anghel. Facem parte din aceeași generație.

Cum ți-o amintești pe Monica? Ea care e atât de activă, atât de plină de vitalitate.

Eu nu aveam prea multe talente la vremea respectivă. Ea, în schimb, era foarte, foarte talentată și semăna foarte tare cu mama ei, fiind și tunse la fel. Când intrau în școală, toată lumea se uita la ele, străluceau. Ea tocmai câștigase un concurs cu piesa *Bădiță Ioniță*. Mi-aduc aminte că bătea ritmul și în capacul de la toaletă al fetelor sau prin bancă. Deci era deja o vedetă din clasa a IX-a. Întotdeauna a fost, pentru că avea o voce fabuloasă.

Are într-adevăr o voce unică, un timbru vocal pe care nu îl poți uita. Dacă ar fi să te gândești la perioada aceea, Monica Anghel este clar o voce reprezentativă. Și acum este. Un talent enorm.

Ne bucurăm teribil că ne vedem în continuare; rar, ce-i drept, dar când ne întâlnim, avem aceeași extraordinară bucurie de a ne redescoperi. Am fost, așadar, elevă la un liceu serios și am învățat bine. În curtea școlii se întâmplau toate trăsnaile – cântări, poezii... Aveam chiar un soi de imn al liceului. Era o competiție între licee, la baschet, la cele mai tari brigăzi. Nici nu mai știu cum eram organizați. Am fost un fel de șef de „ceva”. Profesorii aveau încredere în mine mai mult decât în alți colegi de-ai mei, căci eram extrem de serioasă, nu știam să chiulesc. Asta și pentru că, crescând lângă frate-miu, care era mai năraș, nu trebuia să le dau niciun fel de motiv suplimentar de îngrijorare alor mei.

LIBRIS

We know
BOOKS

Ai amintiri frumoase din verile din liceu? Tabere, ieșiri?

O singură dată am fost într-o tabără. Aveam o prietenă foarte dragă în liceu, o tipă fabuloasă, al cărei tată inventase combustibilul biodegradabil, cu niște tuburi mari de pe autobuze. Mai țineți minte? Aveau o casă undeva în Săcele și mergeam în camping, cu cortul – ce bucurie! Îmi aduc aminte că, acolo, toată lumea cânta folk: Nicu Alifantis, Celelalte Cuvinte, Compact. Cei de la Phoenix erau prea bătrâni pentru noi, îi preferam pe cei un pic mai tineri, mai de vârsta noastră. Știam versurile celor de la Iris pe de rost. Verile erau complicate, pentru că nu am avut așa-numita „la țară”, or asta era, în general, singura vacanță pe care cei mai mulți o aveam. Rar erau tabere. Am fost însă în niște expediții cu profesorul Mihai Stan, unul dintre cei mai buni profesori ai mei. Am mers la toate mănăstirile în două sau trei expediții, câte 12-18 zile, cu rucsacul în spate: Voroneț, Sucevița, Moldovița, Putna... Atunci cred că a început toată povestea aceasta cu descoperirea laturii mele spirituale.

Așa L-ai cunoscut pe Dumnezeu? În perioada aceea, mergând din mănăstire în mănăstire?

Atunci, Dumnezeu a început să bată la ușa mea, dar L-am descoperit de-adevăratelea un pic mai târziu. Și încă mai am de lucru...

Până atunci, cumva, au fost doar crâmpie de spiritualitate în viața ta. Nu ai avut exemple directe acasă, în imediata apropiere...

Acasă nu era duh de rugăciune. Dar nu existau sărbători fără lumânare, fără închinare, fără amintirea pioasă a celor care au fost. Existau bun gust, respect, moralitate în casă. Deci, cumva, părinții au pus temelia bunului-simț, a bunei-creșteri. De-aici a plecat totul, practic, ei au sădit în mine semințele credinței care au rodit mai târziu. Însă cumva rădăcina în sine am prins-o în toate aceste „expediții” pe care le făceam în nordul

Moldovei, pe când eram în clasa a VIII-a. Erau două-trei săptămâni în care vizitam. M-au fascinat mănăstirile; până atunci nici nu știam că există așa ceva. Cu acel prilej l-am descoperit mai bine și pe Creangă, la el acasă, în Humuleștiul de poveste. Ce vizionar era profesorul Mihai Stan, Dumnezeu să îl odihnească! Era, din păcate, un fumător înrăit, fapt ce i-a grăbit plecarea dintre noi. Trimitea dinainte pachete de mâncare pe numele lui din București către Suceava și, când ajungeam acolo, ne bucuram de conținutul lor, fie că erau conserve sau alte bunătăți. Căram în spate oale, spirtiere și ne încălzeam supele la plic. Eram ca niște aventurieri din cărțile pe care le citeam. Trăiam din tot felul de lucruri conservate, ne adaptam, nu eram deloc mofturoși, iar seara făceam o salată mare cât un ceaun pentru toți. Și, desigur, cântam. De cele mai multe ori, campam pe malul Ozanei, pentru că îi era drag profesorului nostru. Trăiam viața din Moldova, îi trăiam pe Creangă, pe Eminescu, pe Sadoveanu.

Deci spiritualitatea moldavă te-a cucerit. Literatura acestor genii moldovene și spiritualitatea mănăstirilor au însemnat ceva și pentru tine.

Au însemnat baza. Era vârsta la care aveam senzația că le știu pe toate. Însă, în momentul în care ajungeam acolo, descopeream cât sunt de mari energia, duhul și harul locului în sine. În mănăstirile acelea minunate! Două ore nu m-am putut dezlipi de albastrul de Voroneț, nu înțelegeam cum poate să existe așa ceva. Mă întrebam ce nuanță este culoarea aceea aproape ireală. Dacă aș fi avut un telefon la vremea aceea, aș fi căutat să văd cât e verde, cât e albastru, cât e negru, cât e alb sau cât ține, poate, de lumină. Mi-aduc aminte că atunci doar mă uitam și nu prea înțelegeam, însă voiam să pricep mai mult. Pe atunci știam doar ceea ce ne spuneau ghizii care erau măicuțele acelea minunate. Însă ce bucurie, câtă puritate, ce frumos! Ne bucuram de alte lucruri decât se

bucură copiii acum. Astăzi, cred că mi-ar fi greu să mă uit la un perete timp de două ore, oricât de frumos ar fi.

Fără să îți dai seama, în timp ce tu Îl priveai pe Dumnezeu, și El te privea pe tine. Prin această întâlnire aparte, Dumnezeu ți-a vorbit, iar tu ți-ai deschis sufletul și ai primit Har în acele momente. Clipele în care stai și meditezi la Dumnezeu și la creația Sa sunt clipe în care, de fapt, Îl lași pe Dumnezeu să te modeleze. Atunci, în tine, s-a întâmplat tainic ceva, fără ca tu să fi realizat. Ai privit, ai rămas în această contemplație, te-ai bucurat de ceea ce vedeai și simțeai și așa s-a născut ceva în sufletul tău.

Nu puteam să mă mișc de uimire. Îmi dau seama că astăzi n-aș putea să stau nici măcar două minute, darămite două ore într-un singur loc. E din cauza lipsei de concentrare care vine la pachet cu viața modernă, cu faptul că suntem înconjurați de tot felul de accesorii, de terminale și de lucruri care ne fură timpul și pacea, precum rețelele sociale. Nu sunt împotriva lor, dar simt că mi-au furat ceva. Mi-au furat atenția și concentrarea. Nu mă mai pot concentra cât aș vrea asupra lucrurilor simple, asupra lucrurilor care îmi fac plăcere, nu mai citesc cât mi-aș dori, nu mai stau eu cu mine cât mi-aș dori. Tot timpul e ceva de făcut. Asta mă deranjează cel mai tare – nu am niciodată timp, deși timp este, slavă Domnului. Am calculat odată, într-o vacanță, cât de mult timp petrec pe diverse site-uri, căutând diverse chestiuni, ajungând pe la mai-știu-eu-ce magazin online. Acela e timp pierdut și furat. Dacă aș putea să mă concentrez, atunci când am de lucru, să nu trebuiască să trimit sau să fac ceva trei minute, cinci minute, să pot dezactiva notificările și să mă întorc la carte, ar fi fabulos. Câți dintre cei care ne citesc fac asta?

Părinte, revenind la cartea noastră și la întrebările la care v-am spus că mă pricep, această carte va fi una a căutărilor, a întrebărilor despre ceea ce cred eu că nu

am înțeles până acum. Sper că le va fi de folos cititorilor noștri, pentru că poate mai sunt și alți oameni care (își) pun astfel de întrebări. Din toate studiile pe care le citesc la radio, reiese că, dintre toate persoanele care vin spre Dumnezeu, care vin la biserică, trimit acatiste, se roagă, cele mai multe sunt femei.

Da, după toate studiile, chiar și după toate constatările sociologice ale vremii, femeia de astăzi este mai preocupată de viața spirituală decât bărbatul.

Poate că și bărbatul este, dar nu recunoaște.

El e mai legat de materie, de pământ, de mașina pe care o conduce, de modelul nou de telefon, de banii din cont, de casă, de vilă, de terenuri. Femeia este mai legată de cer, de lumea spirituală, de partea nevăzută a realității, de virtuțile de care simte și înțelege că are nevoie pentru a fi ceea ce este în esență menirea ei, aceea de împreună-lucrătoare cu Dumnezeu pe pământ. Prin această împreună-lucrare a ei, prin puterea rugăciunii izvorâte din credință, ea poate să-L determine pe Dumnezeu să schimbe lumea în bine. Nu lumea mare, ci lumea ei. Familia ei. Unde există o femeie credincioasă, există pace, bucurie și echilibru.

Aș vrea însă să ne mai întoarcem puțin la adolescența ta; mi-a fost tare drag ce mi-ai povestit. Verile acelea frumoase în nordul Moldovei, un pic de Creangă, un pic de Eminescu, un pic de Sadoveanu... De acolo au urmat, cum este firesc, bacalaureatul și facultatea. Spre ce te-ai îndreptat, erai un copil de nota 10?

Am avut o singură medie de 9. Dorința mea a fost să urmez Medicina, dar am ratat admiterea. Apoi, pentru că eram destul de bine pregătită, am dat admitere la Chimie – la compuși, oxizi și silicați. Mă gândeam că mai aveam nevoie de niște meditații la Anatomie, la Biologie. Numai că, la vremea respectivă, ai mei nu își permiteau să plătească acele meditații. Speram să lucrez undeva, să câștig niște bani, ca să pot să dau admitere anul următor.

Asta a fost problema ta atunci, că nu puteai fi susținută financiar ca să te pregătești mai bine. Aveai nevoie de o activitate ca să poți obține niște bani pentru acele meditații.

Da. Se întâmpla în 1990, an în care deja erau toate radiourile pornite. Am plecat la un concurs de COBOL². Pentru că întotdeauna am avut talent și am fost olimpică la engleză și la spaniolă, mi-era oarecum ușor să descopăr instrucțiunile.

Faptul că înainte de 1989 știai bine limbile engleză și spaniolă și erai și olimpică te-a ajutat. La Revoluție aveai 18 ani. Erai acasă, probabil, dar pe străzi era multă agitație. Cum ai trăit acele momente?

Nu știu nimic, pentru că n-am fost pe stradă. Eram la vârsta la care eram ținută în casă. Mama nu m-a lăsat de teamă. Gabriel, fratele meu mai mare, era la Târgoviște, în armată. Era o problemă serioasă, pentru că nu știau ce se întâmplă cu el. Mama suna întruna la telefon, încercând să afle dacă nu cumva a fost mutat în altă garnizoană sau trimis pe cine știe unde.

Putea să piară și el, ca atâția alții. Frământările mamei tale erau firești.

Și atunci, ca să știe că măcar eu sunt în siguranță, am rămas în casă și am urmărit ce se difuza la televizor. Nu îmi aduc aminte decât de spaima resimțită și de melodia *Lambada* care apăruse în acea perioadă și care se repeta obsesiv. Un contrast foarte mare, cumplit. Nu am putut difuza piesa aceasta la radio ani întregi din cauza fricii pe care am trăit-o în acele nopți extraordinare. Am ieșit din casă la mult timp după Anul Nou, mult după ce s-a liniștit orașul. Pe atunci nu existau mijloace moderne de locomoție, mergeam cu autobuzul, așa că tata mă conducea până în stație sau mă aștepta la întoarcere, era tot timpul în preajma mea.

2 Unul dintre primele limbaje de programare (n. red.).

În drumul meu de la Piața Unirii spre Colegiul „Matei Basarab”, spre Udriște, era una dintre cele mai frumoase biserici. În 1987, Biserica Sfânta Vineri fusese dărâmată. Țin minte că m-a impresionat foarte tare că niște copii un pic mai mari decât mine plângeau când a fost demolată. Am aflat, din ce spuneau localnicii, că au fost aduși deținuți să dărâme, dar n-au vrut să facă asta. Au fost aduse cadre militare și n-au vrut. Au reușit însă cumva să facă acest demers abominabil folosindu-se de tineri puțin mai mari decât noi, care erau militari în termen. Imaginea asta m-a șocat! N-o s-o uit multă vreme. Niște tineri, poate cu un an sau cu doi mai mari decât mine, care plângeau, îmbrăcați în hainele acelea kaki, executau haotic tot felul de lucruri prin jur. Și cineva striga la ei constant. Nu puteam, nu aveam voie să stăm să îi privim. Ani la rând ne-am închinat, deși nu mai era clădirea acolo. Atunci am înțeles cât de mici suntem noi și cât de mare e Dumnezeu. Cât de important e să nu uiți nicio clipă anumite lucruri.

Ai trăit suferința asta alături de cei care au fost obligați să dărâme biserica.

Am văzut procesul, trecând pe acolo zilnic, de luni până sâmbătă, căci mergeam și sâmbăta la școală. N-am știut să-mi explic multe momente de atunci. Am făcut-o însă ceva mai târziu, punând cap la cap informațiile. Vedeam cum soldații făceau asta cu lacrimi în ochi.

O biserică, o bijuterie arhitecturală, dispărea sub ochii voștri, iar acei tineri erau puși să facă asta de către niște ofițeri bine aleși de sistemul comunist de atunci.

Îmi aduc aminte de niște tineri de vârsta mea, poate un pic mai mari decât mine, tunși foarte scurt, care plângeau și cărau bolovani. Asta este imaginea care m-a urmărit multă vreme.

Atunci, la dărâmarea celor 22 de biserici din centrul Capitalei, cu ocazia așezării infrastructurii

centrale a Capitalei, durerea a fost foarte mare, fiindcă mulți români n-au vrut să ia parte la asemenea dezastru. Dar, așa cum se întâmplă în cele mai negre perioade, apare o personalitate aparte, un înger de om, în cazul acesta inginerul Iordăchescu, care a reușit să convingă sistemul și a translatat câteva biserici de mare importanță istorică.

De la Mihai, soțul meu, am aflat că biserica în care a fost el botezat era pe magistrală și au pus-o pe roți, apoi au tras-o în spatele blocului. O cucerire ingine-rească fabuloasă, pentru care istoria îi va spune un mare mulțumesc acestui mare inginer, care a trecut de curând în lumea celor drepți. Mulțumim acestui om datorită căruia noi astăzi ne închinăm în Biserica Sfântul Ioan Piață, din cartierul unde a copilărit cel care avea să îmi devină soț.

Revenind la perioada din liceu, cu excepția evenimentelor cu puternic impact emoțional, care m-au marcat profund, anii aceia au fost foarte frumoși. La noi în curte se cânta. Bon Jovi era în plină ascensiune. Cred că aveam 14 sau 15 ani când s-a însurat cu Dorothea Hurley. Am purtat doliu de supărare pe sub sarafanul acela sinistru; atât puteam la vârsta aceea. Mi se părea că e un tip extrem de talentat. Am fost la ambele concerte când a venit la București; unul mi-a plăcut, celălalt a fost dezamăgitor. A fost idolul copilăriei mele. Mă rog, când ești la vârsta aceea, cauți tot felul de chestiuni care să se potrivească cu lipsurile pe care le ai sau, dimpotrivă, să se plieze pe sufletul tău. Muzica pop-rock m-a ajutat.

Iată un alt filon cultural: muzica. Muzica susține caracterul unui om. Ea îți dă puterea, motivația de a merge mai departe. Și poate să fie un tratament anti-depresiv foarte bun. Ești printre puținii oameni din România care prezintă muzică în fiecare dimineață, de atât de mulți ani, ești puternic ancorată în fenomen.

Cum te-a ajutat pe tine în tinerețe muzica și ce ar putea să însemne ea pentru un tânăr?

E mult mai multă muzică azi decât era atunci când eram mică, deși nu obligatoriu mai bună. Când eram copil, am început cu artiștii români. Ascultam o emisiune, *O melodie pentru dumneavoastră*, de la opt la nouă, pe care tata nu o rata niciodată și unde se difuza doar muzică românească. Radiourile difuzau mai multă muzică românească atunci. Apoi, a fost perioada de după 1989. În vremea școlii generale și a liceului a existat un adevărat trafic cu albume, cu viniluri. Dacă cineva primea un album al oricărui artist, era obligatoriu să îl dea mai departe, să-l copieze și altcineva. Se copiau în neștire, pe bine-cunoscutele casete, era copia copiei copiei. Aveam copii după albumele celor de la ABBA, Genesis, Dire Straits, ceva incredibil. La un moment dat, am primit un album de autor al lui Cutugno. Nu îmi plăcea la vremea respectivă, dar pentru că tata fusese în Italia, știam un pic de italiană. Toto Cutugno făcuse deja istorie, era un simbol al muzicii din peninsulă. În 1983 fusese la Festivalul de la San Remo și câștigase cu melodia *L'italiano* tot ce se putea câștiga. Apoi, în 1992, cu piesa *Insieme*, a câștigat Eurovisionul. Îl iubeam și pe Cornel Fugaru, care mi se părea foarte avangardist pentru perioada aceea. De altfel, el făcuse rock. Întotdeauna am avut o afinitate pentru pop-rock. Nu știu de unde, poate că așa a fost să fie, așa m-am modelat.

Pentru mine, muzica a fost întotdeauna cea mai simplă și la îndemână metodă de evadare, cea mai bună terapie. Noaptea, în timp ce învățam, ascultam topurile de la Europa Liberă. Chiar dacă veniseră vremurile bune în 1989–1990, eu ascultam tot ce se întâmpla la posturile de radio de peste Atlantic, din dorința de a învăța de la ei. Pentru mine, muzica a fost supapă și profesor.

Și profesor de limbă engleză, printre altele.

LBDIS | We know

Profesor de multe materii; atitudine la radio, cum să fii comentator etc. La începutul anilor 1990, când am putut ieși peste hotare, strângeam bani ca să fugim până la Budapesta sau în altă parte a lumii, mergeam la tot felul de concerte, erau începuturile înțelegerii libertății noastre.

Și eu am prins un concert Pink Floyd la Hanovra. Când am auzit că e Pink Floyd acolo, am făcut tot posibilul și am mers să-i ascult cântând pe un stadion în fața a mii de fani adunați de peste tot.

În plus, faptul că în țara respectivă mergeam la concerte, ascultam radiouri și înregistram ceea ce se difuza acolo, era fascinant. Cred că și acum mai am vreo 40-50 de casete vechi, cu stațiile de radio de peste Atlantic. Am fost în 1994 pentru prima dată în America, apoi la două-trei stații de radio de la Bruxelles, unde am plecat pentru că lucram la Radio Contact, care era filiala din România a unui radio din Belgia. În toate țările pe care le vizitam, ascultam radioul și înregistram ce și cum spun oamenii aceia. Apoi încercam să traduc, ca să văd despre ce se vorbesc oamenii, cum o fac, cât de lungi sunt intervențiile, cât de concise sunt informațiile, de unde le procură. Gândiți-vă că, în anii 1990, nu aveam internet; acesta a apărut la noi prin 2000. Ani la rând am decupat ziare și orice revistă era devorată până la cotor. Se decupa și devenea știrea mea și a colegului de la ora 7.00, a colegului de poimâine și tot așa.

Deci informația se culegea mult mai greu. Aveai almanahuri?

Orice tip de carte, orice informație! De la banalele reviste *Bravo*, care veneau de prin străinătate, până la *New Musical Express* – era o colecție întreagă, trei luni aveai ce comunica din revista aia. Apoi au apărut revistele *Rolling Stones*, care mi se păreau ireale, ne tremurau mâinile când le atingeam. Am trăit vremuri spectaculoase. Presa din România a început să preia

astfel de informații. Erau ziare care aveau o pagină de fapt divers, unde se scriau tot felul de lucruri; ele se tăiau, se decupau și se dădeau din mână în mână. Asta se întâmpla deja în perioada în care făceam radio.

Muzica a însemnat pentru tine, alături de celelalte lucruri, cunoaștere, ieșirea din cotidian, practic, psihoterapie!

Mama n-a fost niciodată o mare fană a muzicii, dar când pleca, era tot timpul muzică în casă. Fie că era înregistrată de pe la radiourile despre care am vorbit, fie copiată de la vreo colegă care avusese acces la asemenea materiale, fie pur și simplu „sterpelită” de la un coleg de clasă căruia i-o returnam a doua zi – orice, numai muzică să fie. Aveam un player mic, stricat și chinuit, pe care îl acopeream cu o pungă de plastic, ca să nu se umple de praf. El îmi aducea momentele de liniște și de terapie, de isterie și de nebunie. Încercam să înțelegem ce spun artiștii în textele pieselor, căci nu existau, ca acum, videoclipuri doar cu versurile pe YouTube. Au fost vremuri spectaculoase, din punctul meu de vedere. Poate par din alte vieți pentru tinerii de astăzi, care sunt la un click distanță de orice.

La radio m-am dus fiindcă am auzit, pe când eram într-o cofetărie, un anunț cum că se caută vorbitori de engleză și iubitori de muzică. Aveam 18 ani și un pic, de abia devenisem majoră. Voiam să câștig niște bani, așa cum am menționat deja, ca să mai fac niște meditații, să intru anul următor la Medicină. Ceaușescu avea obiceiul să ofere, să vândă locuri, probabil, pentru niște sume, studenților arabi și greci. Nu cred că mi s-a furat locul, când nu am intrat la Medicină, departe de mine gândul acesta, ci pur și simplu nu am fost suficient de bine pregătită. Poate că a fost lecția pe care mi-a dat-o Dumnezeu, în iunie 1989. După care a venit Revoluția, am încercat să găsec ceva de făcut și așa la începutul lui 1990 am ajuns la un concurs la radio.

LBDIS | We know

Chiar te aflai într-o cofetărie? Cofetăriile, în vremea aceea, erau altceva decât sunt astăzi.

Fusesem la un concurs să învăț COBOL. Era un concurs de limbă engleză și eram cu două fete pe care le cunoscusem acolo. Ne-am oprit la cofetărie, la Continental. Întâmplător sau nu, la doi pași de Biserica Sfântul Nicolae „Dintr-o Zi”. Eram exact în cofetăria devenită acum magazin de bomboane. Cineva spunea că se caută vorbitori de engleză și iubitori de muzică pentru a lucra în radio. Stația de radio se afla în sediul Facultății de Arhitectură, exact în spatele bisericii. Imediat după Revoluție, s-a născut Radio Contact, în februarie 1990.

A cui a fost ideea?

A domnului Călin Popescu Tăriceanu. Când s-a deschis stația de radio, era o gașcă mare de tineri care lucrau acolo, cei mai mulți dintre ei studenți la Arhitectură. Eu am ajuns undeva în aprilie-mai. Căutau oameni care să vorbească la radio, așa că s-a dat concurs. Fetele împreună cu care fusesem la concursul de COBOL făceau glume că aș fi perfectă pentru post, în condițiile în care toată viața am avut un complex al vocii puțin prea groase, baritonale, un timbru care nu este specific unei fete. Când eram mică, mă enerva cel mai tare că mă confunda lumea la telefon cu frate-miu.

Asta a devenit mai târziu un avantaj fantastic. Oportunitatea de a transforma un aparent defect într-o calitate.

Adevărat, numai că nu știam acest lucru atunci. Acum știu, îl cheamă Dumnezeu, simplu. M-am dus la acel concurs doar pentru că puseseră fetele pariu, mă considerau potrivită. Am ajuns în amfiteatrul de la Arhitectură, unde erau peste o sută de tineri. Când am intrat, i-am zis Gloriei, prietena mea: „Eu nu rămân aici, ce să fac, să stau la rând? Nu, clar!” Cum am intrat, a ieșit un domn care-a spus: „Noi suntem gata. Nu ne așteptam să fiți atât de mulți. Cine dorește să înceapă?” Am ales să

fiu prima, nici nu știam în ce constă proba, voiam doar să scap de pariul fetelor. Am intrat într-un spațiu unde erau numai bărbați, care m-au întrebat diverse lucruri. Eram studentă pe atunci, dar nu prea îmi venea să mă duc la Facultatea de Chimie, fusesem doar la două-trei cursuri. Visul meu era să fiu medic. Aveam, după mintea mea, și povestea asta cu vocea. Un coleg de-ai mei care a deschis stația de radio în Moldova, la Botoșani, mi-a spus: „Mi-aduc aminte că te-am întrebat dacă ești răcită. Tu ți-ai dres vocea și ai zis: «Da, sunt puțin răcită, dar îmi va trece!»” Ei bine, de 30 de ani nu-mi mai trece! M-au pus să citesc un text despre un președinte lituanian pe care îl chema Vytautas Landsbergis. Se așteptau să mă încurc. Și eu mă așteptam să mă încurc, dar nu am făcut-o. Din nou, a fost mâna lui Dumnezeu, slavă Lui! Apoi, m-au întrebat care e trupa mea preferată. Nu le-am zis de Bon Jovi – atenție, toată lumea era înnebunită după vocalist! Le-am spus că îmi place Phil Collins, respectiv Genesis, și unul dintre domni a întrebat: „Dar de ce îți place, mă, Genésis?”, cu accentul pus aiurea. „Îmi pare rău, se spune Génesis în engleză!” L-am enervat îngrozitor, dar cred că asta m-a făcut să ies cumva în evidență. La sfârșit, efectiv am fugit de la concurs, am zis că gata, s-a terminat.

După o săptămână și ceva, mă cheamă mama: „Te caută cineva de la radio. Ce treabă ai tu cu radioul?” Uitasem deja întâmplarea. Un domn foarte scorțos mă chema a doua zi, în Splaiul Independenței, la o întâlnire despre concursul pe care-l susținusem. A fost una dintre cele mai frumoase zile ale vieții mele. Am intrat într-o stație de radio și am primit o copertă a unui disc de 45 de turații. Viitorul meu coleg luase discul și-l pusese să cânte. Eram șase sau șapte oameni în jurul unei mese, iar el trona între toate acele aparate. Mi se părea ceva incredibil, greu de înțeles cum se pot apăsa toate butoanele. Mi-a aruncat coperta și mi-a zis: „Ești a treia